

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/271/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816203186
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5816203186.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v spore žalobcov: 1/ U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. T. R., D. I. XXX/XX, 2/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. X, F., t.č. bytom F. Y. XXX/XX, F., 3/ S. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. X, F., žalovaní v rade 2/ a 3/ zastúpení opatrovníkom: R. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. G. č. XX, F., t.č. bytom: F. Y. XXX/XX, F., žalovaní v rade 1/ - 3/ zastúpení splnomocneným zástupcom Mgr. et Mgr. Lívia Kost'ová, advokátka so sídlom F. T. R., C. S. X, proti žalovanému: Ing. Y. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/XX, XXX XX T., zastúpený splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Luciou Krausovou, advokátkou so sídlom H. XXX/XX, XXX XX T., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcov v rade 1/ - 3/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 1C/142/2016-289 zo dňa 28. marca 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** voči žalobcom v rade 1/ - 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov (výrok I.) doručenú súdu 21.06.2016 v spojení s pripustenými zmenami, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že každý z nich je podielovým spoluvlastníkom o veľkosti 1/12-iny na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX pre obec a kat. úz. T., a to rodinného domu súp. č. XXX postavenom na pozemku parcely reg. „C“ parc. č. 665/1 o výmere 647 m² a pozemkov parc. reg. „C“ parc. č. 665/1 o výmere 647 m² - zastavené plochy a nádvorí, parc. č. 665/2- záhrada o výmere 45 m².

2. Z jeho dôvodov vyplýva, že na skutkový stav zistený z vykonaného dokazovania aplikoval ust. § 3 ods. 1, § 39, § 143 Občianskeho zákonníka a § 137 písm. c) CSP, § 195 ods. 1 - 3 CMP. Primárne sa zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle § 137 písm. c) CSP. Uviedol, že nakoľko je ako výlučný vlastník sporných nehnuteľností zapísaný žalovaný, v prípade pozitívneho rozhodnutia súdu by sa právne postavenie žalobcov zmenilo. Na tomto základe vyvodil naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení. Spor bol v tom, či zaopatrovacia zmluva zo dňa 17.09.2013 spísaná formou notárskej zápisnice pod sp. zn. N 216/2013 medzi právnym predchodcom žalobcov M. D. (otcom) a žalovaným, na základe ktorej žalovaný nadobudol vlastnícke práva k sporným nehnuteľnostiam v celom rozsahu (vklad vlastníckeho práva povolený pod V 1954/13 dňa 14.10.2013), je v časti prevodu podielov o veľkosti 1/12-iny na predmetných nehnuteľnostiach absolútne neplatným právnym úkonom, keďže tieto podiely v dedičskom konaní po matke žalobcov pod sp. zn. 1D/64/2008 boli predmetom dedenia v prospech žalobcov. Inak povedané, že právny predchodca žalobcov nemohol previesť spoluvlastnícky podiel o veľkosti 3/12-in (1/4-iny) na sporných

nehnutelnostiach v čase uzavretia zaopatrovacej zmluvy, keďže už nebol ich vlastníkom, s poukazom na starú rímsku zásadu „nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má“. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal na obsah pripojeného spisu sp. zn. 1D/64/2008, najmä na dohodu uzavretú medzi dedičmi, t. j. žalobcami a pozostalým manželom (otcom žalobcov), že do majetku spadajúceho do BSM okrem iného bola zahrnutá aj 1/2-ica sporných nehnuteľností ako odkúpená počas trvania manželstva pozostalým manželom. Z dohody o vyporiadaní dedičstva následne vyplýva, že žalobcovia nadobudli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX k. ú. T., t. j. sporné nehnuteľnosti, každý jeden z nich podiel o veľkosti 1/12-iny k celku. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.02.2009, pričom z obsahu dedičského spisu vyplynulo, že uznesenie bolo doručované tak žalobkyni v rade 1/, ako aj opatrovníčke žalobcov v rade 2/ a 3/, M. D., notárke, mestu F. a po vyznačení právoplatnosti aj vtedajšej Správe katastra Žarnovica. Z obsahu dedičského spisu súd nezistil, že by predmetné uznesenie bolo doručované aj katastrálnemu úradu v Námestove. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že pri nadobúdaní nehnuteľností bol dobromyseľný, vôbec nevedel o okolnostiach, ktoré predchádzali nadobudnutiu spoluvlastníckeho podielu na predmetných nehnuteľnostiach. Predchádzajúci vlastník M. D. bol v čase prevodu zapísaný ako výlučný vlastník predmetných nehnuteľností, a to dokonca od roku 1974, pričom jeho vlastníctvo od tohto momentu nebolo nijakým spôsobom spochybnené, v čase prevodu bolo riadne zapísané v príslušnom registri a nemal žiadnu vedomosť o právnych veciach týkajúcich sa predchádzajúceho vlastníka M. D.. V tomto smere poukazyval na závery obsiahnuté v Náleze Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16.03.2013, ktorý rozsiahlym spôsobom rozvádza princíp ochrany dobrej viery nadobúdateľa z hľadiska posunu v doterajšej judikatúre. Súd sa vo svojom rozhodnutí priklonil k názoru prezentovanému v označenom náleze Ústavného súdu SR. Vzhľadom na východisko tohto rozhodnutia, že dobromyseľnosť žalovaného nemožno odvodzovať iba zo zápisu učineneho v katastri, súd skúmal bližšie okolnosti uzavretia zaopatrovacej zmluvy. Dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný napriek tomu, že mal vedomosť o smrti manželky M. D. - I. D. v roku XXXX, mal aj vedomosť o obsahu a priebehu dedičského konania po nej (právoplatne skončeného v roku 2009). V konaní nebola sporná skutočnosť, že žalovaný sa o M. D. staral od roku 2007, poskytoval mu dennú starostlivosť (navštevoval ho, staral sa o jeho životné potreby, hygienu, ako aj zdravotnú starostlivosť) a aj následne po jeho umiestnení do domova dôchodcov, zhruba rok pred jeho smrťou. Žalovaný však nebol účastníkom dedičského konania po neb. I. D.. Skutočnosť, že po jej smrti bol v intenzívnom styku s jej manželom ešte nepreukazuje, žeby mal aj vedomosť o obsahu dedičskej dohody uzavretej medzi M. D. a ostatnými dedičmi v dedičskom konaní po nebohej. V tomto smere ide len o dohady a subjektívne pocity žalobcov, ktoré bolo potrebné preukázať, keďže v tomto smere ich zaťažovalo dôkazné bremeno. Pokiaľ žalovaný mal vedomosť, že nadobúdacieho titulu pre M. D. bol založený ešte v roku 1974, mohla byť pre neho táto informácia ohľadne vlastníckeho práva dostatočne zrozumiteľná a jasná, a to aj vzhľadom na charakter tohto nadobúdacieho titulu. Z obsahu tohto nadobúdacieho titulu kúpnej a darovacej zmluvy z roku 1974, presnejšie z č. I. IX zmluvy, by mohol nadobudnúť pociť, že prevádzané nehnuteľnosti nepatria do majetku BSM, keďže v predmetnom článku bolo uvedené, že „podiel na sporných nehnuteľnostiach mali byť vyplatené M. D. z úspor nadobudnutých pred uzavretím manželstva, a preto jeho manželka I. D. nebola účastníčkou tejto zmluvy, o ktorej skutočnosti mala podpísať tzv. zvláštne prehlásenie o jej súhlase s prevodom tejto nehnuteľnosti“. Súd tak mal za to, že žalovaný nemohol mať pochybnosti o platnom nadobúdaní vlastníckom titule M. D.. V tomto smere súd poukázal aj na závery vyslovené v uznesení NS SR sp. zn. 6Cdo 71/2011 zo dňa 27.02.2013. Nedostatok dobrej viery žalovaného zo strany žalobcov preukázaný nebol a naopak, z listinných dokladov, ako aj z výpovede žalovaného, bolo preukázané, že tento ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú bolo možné od neho požadovať, nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí, súd mal za to, že žalovaný bol pri nadobúdaní vyššie označených nehnuteľností dobromyseľným nadobúdateľom.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že vzťahy medzi žalobcami a ich rodičmi (poznačené nezáujmom ich rodičov) boli vážne narušené. Na druhej strane žalobcovia mali vedomosť o výsledku dedičského konania po svojej matke a tak, ako vlastníci majetku sa mali zaujímať o stav svojho majetku, obzvlášť za situácie, že neboli úplne nemajetní. Súd mal ďalej preukázané, že vykonanie zápisu práva do katastra nehnuteľností bolo žalobcom, pokiaľ išlo o podiel na nehnuteľnostiach nadobudnutých v dedičskom konaní po matke v kat. úz. F. a v kat. úz. R. zasielané formou obyčajnej zásielky. Z výpovede žalobkyne v rade 1/ vyplynulo, že daňové priznanie za tieto nehnuteľnosti podávali každoročne. Otec žalobcov zomrel dňa XX.XX.XXXX a žalobcovia podali žalobu na súd dňa 21.06.2016, teda až 8 rokov po dedičskom konaní po ich matke. Vzhľadom k tomu súd dospel k záveru, že žalobcovia

neboli vo svojom správaní ohľadne svojho majetku dostatočne bdeli a starostliví v zmysle všeobecne uznávanej právnej zásady „vigilantibus iura scripta sunt“, a preto poskytol vyššiu ochranu žalovanému ako dobromyseľnému nadobúdateľovi sporných nehnuteľností, a to v zmysle právnych záverov cit. nálezu Ústavného súdu SR. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a v nej stanovenej zásady úspechu.

4. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podali riadne a včas odvolanie žalobcovia z dôvodov uvedených v ust. § 389 ods. 1 písm. d), e), f), g), h) a žiadali napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, alebo zmeniť a ich žalobe vyhovieť. Primárne odvolatelia namietali, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, je v rozpore s platným právnym poriadkom SR, nakoľko žiadny právny predpis neupravuje nadobudnutie vlastníckeho práva spôsobom tak, ako tento bol priznaný žalovanému, t. j. nadobudnutím na základe dobromyseľnosti bez splnenia vydržacej lehoty 10 rokov s poukazom na ust. § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Mali za to, že napadnuté rozhodnutie je aj v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ktorá v žiadnom prípade vo všeobecnosti naďalej nepripúšťa nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka. V tomto smere poukázali na rozsiahlu judikatúru všeobecných súdov SR, ale aj rozhodovacej praxe Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR zaoberajúcimi sa obdobnou otázkou. Ďalej poukázali, že nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015-33, na podklade ktorého súd prvej inštancie dospel k rozhodnutiu, žiadnym spôsobom neprikazuje všeobecným súdom priznávať ochranu vlastníckeho práva nadobúdateľom (ktorí nadobudli nehnuteľnosti od nevlastníkov), ale iba uvádza, že súdy by mali pri rozhodovaní prihliadať aj na dobromyseľnosť domnelého nadobúdateľa. V tomto smere poukázali aj na skutkový stav týkajúci sa predmetného nález s tým, že tento je diametrálne odlišný od predmetnej situácie. Predmetný nález prezentuje právny názor iba jedného zo senátov Ústavného súdu SR, nejedná sa o zjednocovací právny názor, a preto nemožno tvrdiť, že Ústavný súd SR dotknutým nálezom „prelomil svoju predchádzajúcu judikatúru týkajúcu sa ochrany vlastníckeho práva dobromyseľných nadobúdateľov“. Tento názor odôvodnili aj s poukazom na rozsiahlu citáciu odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/142/2017 zo dňa 05.06.2018. Nesprávne právne posúdenie existencie dobromyseľnosti žalovaného bolo aj v tom, že dôkazné bremeno týkajúce sa dobromyseľnosti žalovaného bol povinný uniesť žalovaný. Ani samotný nález nevymedzuje kritériá, akým spôsobom a v akej intenzite treba preukazovať dobromyseľnosť osoby, na ktorú boli prevedené nehnuteľnosti od ich nevlastníka pri absencii uplynutia vydržacej lehoty. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Z vykonaného dokazovania žiadnym spôsobom nevplynulo, že by bol žalovaný vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam objektívnym dobromyseľným držiteľom a užívateľom, nakoľko sám žalovaný bol v denno-dennom kontakte s nebohým otcom, a teda nemožno vylúčiť, že mal vedomosť aj o prebehnutom dedičskom konaní po ich matke. Žalovaný predmetné nehnuteľnosti žiadnym spôsobom neužíva, ani neopravuje a neobhospodaruje. Z vykonaného dokazovania tiež nevplynulo, že vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam sa správali ako „nedbalí vlastníci“. Bezprostredne po smrti otca, kedy sa dozvedeli, že nie sú v príslušnom katastri nehnuteľností vedení ako vlastníci sporných nehnuteľností podali žalobu. Dovtedy nemali pochybnosti o zlyhaní príslušnej správy katastra, prípadne príslušného dedičského súdu, pretože prevod ostatných nehnuteľností na základe osvedčenia o dedičstve po matke bol účinný bez akéhokoľvek problému či pochybenia. Súd mal prihliadnuť aj na ďalšie okolnosti, že otec voči nim prechovával negatívne emócie, čo vylučovalo akúkoľvek možnosť ich prístupu k sporným nehnuteľnostiam. Jedinou rozhodujúcou skutočnosťou v prejednávanej veci bola tá, že žalovaný nadobudol sporné nehnuteľnosti na základe absolútne neplatného právneho úkonu ich otca, a teda nie je možná existencia jeho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Rozhodnutie okresného súdu je zmatečné, keďže nie je z neho zrejmé, čo bolo jeho podkladom a na základe akých skutočností súd prvej inštancie rozhodol. Ďalej poukázali na nesprávny procesný postup, ktorý im znemožnil ako strane sporu uskutočnenie im patriacich procesných práv. Súd prvej inštancie po tom, ako na pojednávaní dňa 22.11.2018 vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené a odročil pojednávanie iba za účelom vyhlásenia meritórneho rozhodnutia na pojednávaní konanom dňa 31.01.2019, pokračoval vo vykonávaní dokazovania. Okresný súd tak procesne pochybil, pokiaľ nepostupoval správne v súlade s ustanovením § 182 CSP, ako aj ust. § 154 CSP. Teda založil svoje rozhodnutie aj na podklade tohto nezákonného postupu, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces strán, ako aj k narušeniu celej zákonnosti rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie považoval aj za arbitrárne, keď súd bez akéhokoľvek relevantného odôvodnenia právne posúdil predmetnú vec v rozpore so zákonom, ako aj ustálenou súdnou praxou a dňa 31.01.2019 pokračoval vo vykonaní dokazovania v predmetnej danej veci, a to aj

napriek tomu, že dňa 22.11.2018 bolo na pojednávaní uznesením dokazovanie vyhlásené za skončené. V tomto smere namietali porušenie ich práva na spravodlivý proces a odňatie práva na súdnu ochranu.

5. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že rozhodnutia, na ktoré žalobcovia poukázali, takisto nemajú rovnaký skutkový základ s prejednávanou vecou. Podľa neho skutkový stav v danej veci podporuje aplikáciu nálezu. Žalobcovia sa cítia byť vlastníckmi, ale z ich správania je zrejmé, že ich záujem je viazaný výhradne na zložku vlastníckych práv, nie povinností (od roku 2009 nepodali ani jedno daňové priznanie) na daň z nehnuteľností nezaplatili žiadnu daň z nehnuteľností, a to i napriek skutočnosti, že vo vzťahu k nehnuteľnostiam nadobudnutým v tom istom dedičskom konaní si dané povinnosti riadne plnili. Nepodieľali sa žiadnym spôsobom na nákladoch súvisiacich s údržbou nehnuteľností, nehnuteľnosť ani raz nenavštívili, a to ani na osobné pozvanie žalovaného počas prebiehajúceho konania na súde prvej inštancie, aby sa oboznámili so stavom týchto nehnuteľností. Argument žalobcov, že zlý vzťah s otcom im bránil v riešení vlastníctva sporných nehnuteľností, považovali za účelový. Na zistenie stavu zapísaných nehnuteľností ani na podanie príslušnej žaloby nebolo potrebné osobné stretnutie s otcom a už vôbec nie 8 rokov. Natíska sa mu otázka, ak by otec žalobcov dnes žil, situáciu by doteraz neriešili? Naopak, žalovaný, ktorý z vďaky za zaopatrenie otca žalobcov obdržal nehnuteľnosti, o ktorých nemohol a ani nemal dôvod pochybovať, čo do osoby vlastníka (prevodcu), je žalobcami dnes spochybňovaný ako nedobromyseľný pri nadobúdaní. Pritom práve on sa o nehnuteľnosti v nevyhnutnej miere fyzicky staral už za života otca žalobcov a po ich nadobudnutí znášal aj všetku finančnú záťaž spojenú s nehnuteľnosťami. Pri poskytovaní starostlivosti otcovi žalobcov riešil veci dennej potreby a pri spisovaní zaopatrovacej zmluvy bol notárom oboznámený so skutočnosťou zapísanou na liste vlastníctva, t.j. že otec žalobcov je ako výlučný vlastník evidovaný od roku 1974. Mal za to, že v danom prípade boli splnené špecifická skutkového stavu tak, ako ich mal na mysli nález Ústavného súdu SR a tieto boli aj náležite súdom zhodnotené a odôvodnené. Preto nemožno napadnutý rozsudok považovať za arbitrárny. K namietanému procesnému nedostatku uviedol, že uznesenie o skončení dokazovania je rozhodnutie, ktorým sa upravuje vedenie konania a súd nie je ním viazaný. V odôvodnených prípadoch ho môže zrušiť a v konaní a dokazovaní pokračovať, pokiaľ ešte nerozhodol vo veci samej. Všetky tieto podmienky boli v danej veci splnené. Žalobcovia boli na pojednávanie konané tak dňa 31.01.2019, ako aj dňa 28.03.2019, riadne predvolaní, pričom na pojednávaní dňa 31.01.2019 žalobcom nič nebránilo navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov, alebo predložiť dôkazy; na pojednávanie zo dňa 28.03.2019 sa žalobcovia ospravedlnili s tým, že súhlasili s rozhodnutím v ich neprítomnosti. Z uvedených dôvodov právo žalobcov na spravodlivý súdny proces nebolo porušené a predmetná námietka nie je dôvodná.

6. V odvolacej replike žalobcovia zotrvali na svojej odvolacej argumentácii, doplnili, že Slovenská republika patrí do kontinentálneho právneho systému, pre ktoré je charakteristické okrem iného aj to, že tvorba zákonov patrí do kompetencie moci zákonodarnej a nie moci sudcovskej tak, ako to je charakteristické pre angloamerický právny systém. Vyhradili sa k tvrdeniam žalovaného, že v predmetnej veci boli pasívni. Z vykonaného dokazovania je evidentné, že sporné nehnuteľnosti neboli zapísané príslušným katastrom, ktorú skutočnosť spôsobil buď príslušný dedičský súd alebo príslušný okresný úrad - katastrálny odbor. Navyše, žalovaný v priebehu konania sám nepreukázal dobromyseľnosť vzhľadom na to, ako uviedol, že žil dlhodobo s ich nebohým otcom, a teda sa objektívne mohol dozvedieť aj o výsledkoch dedičského konania po ich nebohej matke. Dobromyseľnosť držby treba skúmať aj z pohľadu, či držiteľ mohol byť objektívne presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. K ďalším námietkam žalovaného nemali potrebu sa vyjadrovať a zotrvali na svojom odvolacom návrhu.

7. Žalovaný v odvolacej duplike len formálne odkázal na doterajšie ústne a písomné prejavy ním prezentované v predmetnom konaní s požiadavkou, aby odvolací napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

8. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s ustanovením § 374 CSP a v priebehu odvolacieho konania odvolací súd s inými podaniami strán nedisponoval.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (postupom podľa § 219 ods. 3 CSP

v spojení s § 378 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

10. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP). Takýto postup je v súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacieho konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (pozri napr. III.ÚS 78/05, II.ÚS 264/08, IV.ÚS 372/08, IV.ÚS 350/09).

11. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky žalobcov uvedené v ich opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

12. S ohľadom k obsahu podaného odvolania je zrejmé, že odvolatelia sa nestotožnili so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie tak, ako boli prezentované vo výrokovej časti rozsudku a následne v jeho odôvodnení.

13. Primárne je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ súd prvej inštancie zaujal iný názor na súdenu vec, ktorá sa nezhoduje s predstavami žalobcov, nie je možné bez ďalšieho tvrdiť, že bolo porušené ich právo na spravodlivý proces.

14. Po preskúmaní veci je zrejmé, že predmetom súdnej veci je konflikt dvoch právnych princípov a s ním spojenej argumentácie. Na strane žalobcov je to princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka v duchu zásady nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t.j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko má sám. Na strane žalovaného je to princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v právnom štáte). Túto kolíziu vzhľadom na dostatočne zistený skutkový stav veci a z neho vyvođených správnych skutkových záverov rozhodol súd prvej inštancie v zmysle záverov nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016 tak, že žalovaného považoval za dobromyseľného nadobúdateľa sporných nehnuteľností (vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/12 k celku) a tomuto poskytol právnu ochranu vzhľadom na zistené okolnosti prípadu. S takýmto záverom sa odvolací súd stotožnil a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie tohto rozhodnutia, pretože by išlo o duplicitné uvádzanie správnej argumentácie súdu prvej inštancie.

15. Na potvrdenie správnosti týchto záverov ako i vysporiadania sa s odvolacou argumentáciou žalobcov odvolací súd uvádza: Európsky súd pre ľudské práva, ktorého judikatúra je právne záväzná pre všetky orgány verejnej moci SR, celkom jednoznačne poskytuje súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva aj pred pôvodným vlastníkom, napr. v rozsudkoch Gladysheva v. Ruská federácia zo 6. decembra 2011, Žáková v. Česká republika z 03. októbra 2013, v ktorých súčasne zdôraznil, že sťažovateľky, ktoré konali v dobrej viere, že sú vlastníčkami pozemkov, by nemali byť postihnuté za pochybenia správnych orgánov; ďalej aj rozsudok Moskal v. Poľsko z 15. septembra 2009, Beyeler v. Taliansko z 28. mája 2002 a pod.

16. Ústavný súd ČR, ktorého judikatúra je vzhľadom na historickú príbuznosť právnych poriadkov ČR a SR pri aplikácii a výklade práva podnetná pre rozhodovaciu činnosť súdov v SR, v náleze sp. zn. II. ÚS 165/11 z 11. mája 2011 konštatoval, že z vývoja jeho judikatúry jednoznačne vyplýva rozširovanie ochrany osôb konajúcich v dobrej viere v prípade nadobudania nehnuteľnosti od nevlastníka. Opačná interpretácia by podľa názoru ústavného súdu narušila celý koncept právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 6 Cdo 71/2011 z 27. februára 2013 uviedol, že ochranu skutočného vlastníka zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než sám má“, možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol. Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie

ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe.

17. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016, ktorého právne závery boli významným základom pre rozhodnutie okresného súdu v súlade s ustálenou judikatúrou ESLP ako aj vývoja tejto problematiky v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu ČR obsahuje zásadný postoj pre riešenie otázky „*nemo plus iuris*“.

18. V uvedenom náleze ústavný súd okrem iného uviedol: „Aj keď občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť- ako to konštatovali všeobecné súdy- že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (*dominum auctoris*) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „*nemo plus iuris*“ (I.ÚS 20/2010) o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci /kataster nehnuteľností, súd a pod./

19. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojim vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybňovaní treťou osobou.“

20. Z ďalších záverov cit. nálezu vyplýva, že z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd musel dať na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch práv, treba vziať do úvahy princíp všeobecnej spravodlivosti a prihliadnúť aj na individuálne okolnosti rozhodovanej veci. Vyššie riziko má nie byť nedbanlivý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere. Vo svojom náleze ústavný súd poukázal aj na ustálenú judikatúru Ústavného súdu ČR, predovšetkým na nález sp. zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016, v ktorom Ústavný súd ČR zhrnul doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originálnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinné dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu.

21. V súvislostiach odvolacích námietok odvolateľov a vyššie uvedenej rozhodovacej činnosti ÚS SR ako aj všeobecných súdov je zrejmé, že pri kolízii týchto princípov súdy upustili od dominancie princípu „*nemo plus iuris*“ a nejde len o ojedinelý názor jedného zo senátov ústavného súdu, zvlášť, keď nadväzuje aj na medzinárodne uznávanú judikatúru ESLP tejto problematiky. Uvedené právne závery Ústavný súd SR konzistentne potvrdzuje aj vo svojich nasledujúcich rozhodnutiach v obdobných právnych veciach (napr. I. ÚS 151/2016, I. ÚS 460/2017, I. ÚS 92/2018).

22. V takomto spore prichádza do úvahy aj aplikácia všeobecne uznávanej zásady - práva patria len bdelym („*vigilantibus iura scripta sunt*“), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. Je vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich zanedbávaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžf 65/2011). Plynutie času má svoj právny význam a to nielen pri nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním (§ 134 OZ), ale aj pri nadobudnutí vlastníckeho práva v dobrej viere. Čím dlhší čas uplynie od nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným vlastníkom, tým ochrana princípu právnej istoty nadobúda „väčšiu váhu“ pred ochranou pôvodného vlastníka. V danom prípade z hľadiska plynutia času nie je zanedbateľným faktorom aj trvanie nezáujmu skutočného vlastníka o svoj majetok (od jeho zdedenia po matke až do podania žaloby, takmer 9 rokov).

23. Štát má pozitívny záväzok, aby bol jeho právny poriadok spoľahlivý. Ak niekto pri nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vychádza zo štátom stanovenej evidencie nehnuteľností, t.j. koná v dobrej viere v konštitutívny akt štátu, potom je štát povinný poskytnúť vlastníckemu právu tejto osoby primeranú právnu ochranu. V prípade pochybenia štátu v evidencii nehnuteľností, resp. zanedbania jeho povinnosti (predložiť listinu na zápis) má niešť zodpovednosť za škodu spôsobenú pôvodnému (skutočnému) vlastníkovi štát, nie dobromyseľný nadobúdateľ vlastníckeho práva. Súd by nemal svojim rozhodnutím v prospech pôvodného vlastníka vytvárať z dobromyseľného vlastníka ďalšieho poškodeného.

24. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku procesného nedostatku v postupe súdu prvej inštancie z obsahu spisu odvolací súd zistil nasledovné: Z obsahu zápisnice o pojednávaní odročeného na 29.11.2018 za účelom vyhlásenia rozsudku vyplynulo, že po telefonickom oznámení súdu obom právnym zástupcom strán o pokračovaní v dokazovaní, ktoré súd aj bližšie konkretizoval, požiadali obe strany o odročenie tohto pojednávania (č.l. 203 súdneho spisu). Následne oboch právnych zástupcov strán súd predvolal na pojednávanie konané dňa 20.12.2018 (doručenky na č.l. 205 súdneho spisu). Na žiadosť právnej zástupkyne žalobcov bol termín pojednávania zrušený (č.l. 218 súdneho spisu) a následne bol súdom určený nový termín pojednávania na 31.01.2019 (doručenky na č.l. 221 súdneho spisu), na ktorom bola právna zástupkyňa žalobcov v zmysle substitučného poverenia zastúpená koncipientom Mgr. Adamom Bahnom. Opätovne na žiadosť právnej zástupkyne žalobcov súd odročil pojednávanie stanovené na termín 07.03.2019 na nový termín 28.03.2019 (na č.l. 276 súdneho spisu), na ktorý boli právní zástupcovia strán sporu riadne a včas predvolaní (doručenky na č.l. 277 súdneho spisu). Podaním zo dňa 26.03.2019 žalobcovia okrem oznámenia, že medzi stranami sporu nedošlo k uzavretiu mimosúdnej dohody, požiadali o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní a zároveň dali súhlas na rozhodnutie veci a vyhlásenia rozsudku v ich neprítomnosti ako aj v neprítomnosti ich právnej zástupkyne (č.l. 280 súdneho spisu). Z uvedeného prehľadu vyplýva, že žalobcovia mali vedomosť o tom, že súd na pojednávaní dňa 29.11.2018 nevyhlási rozsudok vo veci ako pôvodne plánoval, ale bude pokračovať v dokazovaní. Pokiaľ sa takýmto spôsobom súd rozhodol a vopred o tejto zmene informoval strany sporu, umožnil im zúčastniť sa pojednávaniu, konal v súlade s procesnými predpismi. Súd nie je viazaný uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania (§ 237 ods. 2 CSP). Formálne pochybenie, že nezrušil skôr vyhlásené uznesenie o skončení dokazovania, nemá na inak vecne správny procesný postup súdu (ktorý následne opätovne rozhodol o ukončení dokazovania) žiadny vplyv. Na tomto základe nie je možné konštatovať, že by došlo k odňatiu takých procesných práv žalobcom, následkom ktorého by došlo k porušeniu práva žalobcov na súdnu ochranu. Odvolacia námietka žalobcov je preto nedôvodná.

25. Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/04) ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I.ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhovaných dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II.ÚS 3/97, II.ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP) a nie strán sporu. Odvolacie námietky žalobcu k spôsobu vyhodnotenia dokazovania okresným súdom z uvedených dôvodov krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, z akých dôvodov žalobe žalobcu nevyhovelo a ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých ostatných vykonaných dôkazov.

26. K základným právam účastníka konania/strany sporu obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislostiach s riadnym odôvodnením je potrebné uviesť, že vychádzajúc z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, judikatúry Ústavného súdu SR, nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolností každého prípadu, ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú relevantnú námietku, súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú žalobcom, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojoľnosti), (pozri uznesenie NS SR z 12.mája 2011, sp. zn. 8Sžo/122/2010).

27. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, podáva jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho problému, vysvetľuje svoje argumenty, ktoré súd viedli k definitívnemu záveru o nedôvodnosti podanej žaloby a vzhľadom na to, ho nemožno považovať za arbitrárny. Za porušenie tohto práva nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľky.

28. Odvolacie dôvody žalobcu vyhodnotil preto krajský súd ako neopodstatnené, pričom zároveň nezistil v postupe okresného súdu ani nedostatky, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti. Súd prvej inštancie po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP aj správne odôvodnil. V dôsledku toho krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

29. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním výslovne nenapadnutý, ale od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcom, ktorý vo veci úspech nemali. O výške náhrady trov (aj odvolacieho) konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

31. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).